

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy



Ochrona konsumenta na rynku usług finansowych

Konsument na rynku usług finansowych

Dr Łukasz Szewczyk

Organizatorzy

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
10 stycznia 2022 r.



EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Pieniądz a finanse gospodarstwa domowego



Jest miernikiem wartości i wartością,
 Jest przedmiotem zastępczym,
 Jest zjawiskiem ekonomicznym i społecznym,
 Jest zjawiskiem konkretnym i symbolicznym,
 Pełni funkcje ekonomiczne i pozaekonomiczne,
 Jest środkiem wymiany i źródłem emocji,
 Jest instrumentem dobra i zła,
 Jest środkiem i celem.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Skala etyki pieniądza

Wymiar	Charakterystyka
<i>good</i>	Dobry, potrzebny, atrakcyjny, umożliwia osiągnięcie celów
<i>evil</i>	Zły, dążenie do jego posiadania jest złe
<i>achievement</i>	Symbol sukcesu, jest odzwierciedleniem pozycji społecznej
<i>self-esteem</i>	Daje poczucie własnej wartości, szacunek, uznanie, zjednuje ludzi
<i>budget</i>	Daje kontrolę, pozwala na planowanie wydatków
<i>freedom/power</i>	Daje władzę, uwalnia od władzy innych

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

3

Decyzje finansowe gospodarstw domowych- obszary

- **Konsumpcja**
- **Oszczędności i inwestycje**
- **Źródła finansowania**
- **Zarządzanie ryzykiem**

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

4

Determinanty decyzji finansowych gospodarstw domowych



- Zamożność gospodarstwa domowego,
- Wielkość gospodarstwa domowego i jego architektura,
- Wiek,
- Poziom wykształcenia i miejsce zamieszkania,
- Wzorce kulturowe.

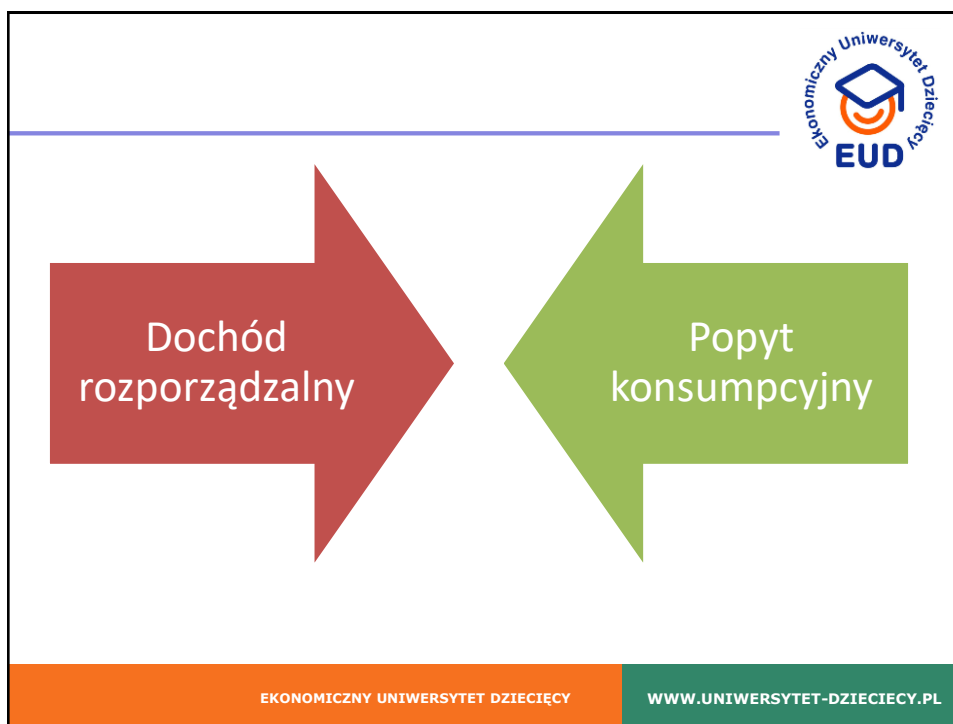
5

Czynniki zewnętrzne a determinanty zachowań gospodarstw domowych



- Poziom inflacji i związane z nim stopy procentowe,
- Poziom opodatkowania dochodów,
- Poziom rozwoju rynków finansowych,
- Charakter usług finansowych dostępnych na rynkach finansowych.

6



7

Korzyści z posiadania oszczędności

- Zachowanie płynności finansowej,
- Sprzyjanie stabilności i racjonalności gospodarowania,
- Minimalizacja strat wynikających z przechowywania rezerw transakcyjnych,
- Ochrona wartości nabywczej pieniądza,
- Powiększenie dochody dyspozycyjnego (rozporządzalnego),
- Poczucie bezpieczeństwa i niezależności,
- Unikanie zbędnych wydatków.

The slide lists the benefits of having savings. It features a list of seven bullet points. In the top right corner, there is a logo for the Economic University of Dziecięcý (EUD) featuring a graduation cap and the text 'Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcý' and 'EUD'. At the bottom, there is an orange bar with the text 'EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY' and a green bar with the text 'WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL'.

8

	Zachowania racjonalne	Zachowania nawykowe	Zachowania impulsywne	Zachowania uwarunkowane względami społecznymi
Stopień planowania	Planowane	Planowane lub nie	Nieplanowane	Planowane
Stopień przetwarzania informacji	Duże zapotrzebowanie na informacje	Niski, automatyzm działania	Niski, działanie szybkie, spontaniczne	Niski, działanie pod wpływem poglądów, ocen innych itd.
Zaangażowanie emocjonalne	małe	małe	duże	średnie
Zaangażowanie procesów poznawczych	duże	małe	małe	małe
Przykłady	?	?	?	?

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

9



10

Zachowania finansowe a paradoksy



Paradoks Veblena (dobra luksusowe)	Paradoks Giffena (dobra podstawowe)	Efekt owczego pędu
Efekt snobizmu	Paradoks spekulacyjny	Paradoks sezonowy

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIECJY WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECJY.PL

11

Ograniczenia racjonalności podejmowanych decyzji



- Ograniczony dostęp do informacji oraz ograniczone możliwości poznawcze,
- Ograniczona motywacja (lub jej brak) do starannego procesu podejmowania decyzji,
- Wielkość celów jakie realizuje podmiot oraz zależności między nimi,
- Ograniczone możliwości samokontroli,
- Emocje towarzyszące procesowi dokonywania wyboru,
- Przywiązanie do produktu i jego marki,
- Ograniczona pojemność pamięci.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIECJY WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECJY.PL

12

Objawy niskiej świadomości ekonomicznej



Brak zdolności do racjonalnych wyborów ekonomicznych

Brak umiejętności przewidywania skutków podejmowanych decyzji oraz ich ryzyka

Brak właściwych postaw wobec zmieniających się uwarunkowań gospodarczych

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

13

Konsekwencje niskiej świadomości ekonomicznej



- Niski status materialny gospodarstwa domowego
- Niska skłonność do oszczędzania
- Wysoki współczynnik zadłużenia
- Błędne decyzje w zakresie wyboru metod oszczędzania
- Błędne decyzje w zakresie wyboru instrumentów kredytowych
- Bierne reakcje w zakresie pojawiających się zagrożeń kondycji ekonomicznej
- Brak umiejętności w zakresie oceny ryzyka ekonomicznego

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

14

Czynniki wpływające na sytuację konsumenta na rynku usług finansowych




Złożoność produktu	Długi czas trwania
Trudna do określenia „jakość” produktu	Nieprzejrzyste warunki cenowe

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

15

Ochrona konsumenta- przyczyny



- brak wpływu konsumenta na warunki zawieranych umów (kwestia wzorca umowy i wynikająca z tego konieczność jego akceptacji),
- nierówny dostęp do szczegółowej wiedzy nt. rynku finansowego i jego mechanizmów,
- asymetria informacji, utrudniająca konsumentowi możliwość oceny sytuacji finansowej instytucji finansowej, z którą zawiera umowę,
- ograniczony dostęp konsumenta do instytucji, mających na celu reprezentowanie jego interesów w sporach z instytucjami finansowymi,
- ograniczenie konkurencji w sektorze finansowym.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

16



Dziękuję za uwagę

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL